

- Ačkoliv většina základních i středních škol volila odpovídající metody a formy výuky, zastoupení komplexnějších forem (rolové hry a simulace, projektové dny, výzkumná činnost apod.), které rozvíjejí a upevňují především dovednosti, byly využívány menšinově.
- Základní dokumenty, jako jsou Ústava ČR nebo Všeobecná deklarace lidských práv apod., slouží jako výukové materiály jen přibližně v polovině základních škol.
- Učitelé občanského vzdělávání i ředitelé škol ve velké většině shodně deklarují nedostatek vhodných metodických a učebních materiálů, programů a pomůcek.
- Zjištění tak ukazuje na rezervy, které spočívají zejména v systémové úrovni. MŠMT jako nositel operačního programu v předchozím programovacím období by mělo zajistit podrobnější informovanost o výstupech projektové činnosti. V rámci OP VK vznikaly metodické a vzdělávací materiály pro řadu témat, včetně výchovy k lidským právům, prevence rizikových jevů a xenofobie, podpory žákovských parlamentů, podpory komunikačních dovedností, podpory pozitivního sociálního klimatu na školách nebo komunitního vzdělávání.
- V rámci participace žáků ZŠ a SŠ na chodu školy byl v polovině škol značně zúžen okruh možných oblastí, které mohou žáci ovlivňovat.
- Školy sice umožňují a podporují mimoškolní občanské aktivity žáků, většina z nich se však výchovy k občanství týká spíše okrajově (kulturní a sportovní aktivity).
- Více než třetinu základních a polovinu středních škol omezoval v rozvoji občanského vzdělávání nedostatek finančních prostředků na rozvíjení kvality občanského vzdělávání.

5.3

Doporučení

S ohledem na výše představená zjištění Česká školní inspekce doporučuje:

- akcentovat větší rozvoj dovedností při osvojování občanských kompetencí ze strany žáků;
- častěji uplatňovat práci se základními texty (Ústava ČR, Všeobecná deklarace lidských práv apod.) při občanském vzdělávání;
- využívat komplexnější vzdělávací formy (rolových her a simulací, soutěží) učiteli občanského vzdělávání;
- v rámci výuky občanského vzdělávání na středních školách více využívat ICT technologie, řešení problémových úloh a projektové dny;
- více využívat učební materiály veřejných institucí i neziskových organizací; řada z nich vznikla v rámci projektů ESF a jsou zdarma k dispozici v Databázi produktů OP VK;
- na systémové úrovni zajistit základním i středním školám potřebné výukové a metodické materiály a učební pomůcky, popř. zvýšit informovanost o učebních materiálech, které jsou již k dispozici;
- zajistit pro učitele občanského vzdělávání širší a dostupnější nabídku DVPP zaměřeného na občanské vzdělávání;
- prohlubovat spolupráci státních a samosprávných orgánů se školami při aktivitách spojených s občanským vzděláváním;
- věnovat tématu občanského vzdělávání ze strany ředitelů středních škol dostatečnou pozornost, zejména s ohledem na nárůst extremistických tendencí a dalších negativních jevů ve společnosti;